

Pranešimas spaudai

ECA/14/41

Skelbti nedelsiant

Liuksemburgas, 2014 m. rugsėjo 23 d.

ES parama po 2010 m. žemės drebėjimo Haiityje buvo suplanuota gerai, tačiau įgyvendinimo veiksmingumas buvo nepakankamas – teigia ES auditoriai

Šiandien paskelbtoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje teigiama, kad ES parama atkūrimui po 2010 m. žemės drebėjimo Haiityje iš esmės buvo suplanuota gerai, atsižvelgiant į pagrindinius šalies poreikius. Tačiau programos nebuvo įgyvendintos pakankamai veiksmingai, o pagalba, atkūrimas ir vystymasis nebuvo pakankamai susieti.

Už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Hans Gustaf Wessberg pareiškė: „*Dėdami pastangas skirti paramą atkūrimui ir teikti skubią pagalbą, Europos Komisija ir kiti paramos teikėjai susidūrė su rimtais sunkumais, kadangi jie turėjo administruoti savo paramą su silpnomis nacionalinėmis institucijomis, siekiant jas paskatinti prisiimti atsakomybę ir prisidėti prie funkcionuojančios vyriausybės kūrimo. Komisija nustatė svarbiausius atkūrimo poreikius, į juos atsižvelgė, priėmė patikimą bendradarbiavimo strategiją ir tinkamai padalijo darbą su kitais pagrindiniais paramos teikėjais. Ji toliau teikė paramą ilgalaikiam socialiniam ir ekonominiam šalies vystymuisi. Tačiau ji galėtų ir turėtų užtikrinti, kad ES parama šioje srityje būtų įgyvendinama veiksmingiau.*“

ES auditoriai nustatė, kad įgyvendinus 10 iš 13 tikrintų programų buvo gauti planuoti rezultatai arba yra tikėtina, kad jie bus gauti, nors **beveik visų programų įgyvendinimas vėlavo**. Trimis programomis **pasiekta ribota pažanga**, įskaitant ir 10-ojo EPF bendros paramos biudžetui programą. Nors Komisija buvo gerai susipažinusi su sudėtingomis aplinkybėmis, ji nepakankamai valdė tam tikrą šios programos tikslų įgyvendinimui ir siekiamiems rezultatams kylančią riziką. Programų stebėjimas buvo paremtas tinkama sistema, tačiau Komisija ir Europos išorės veiksmy tarnyba laiku nesiėmė priemonių ES delegacijos, kuri neturėjo pakankamai pajėgumų vykdyti patikras vietoje, ištekliams sustiprinti. Tai greitai besikeičiančioje situacijoje būtų buvę itin naudinga.

Haitis yra viena nestabiliausių valstybių pasaulyje ir 2010 m. sausio 12 d. šalį sukrėtęs žemės drebėjimas smarkiai pablogino padėtį. 2010 m. kovo mėn. 55 paramos teikėjai atkūrimui ir vystymui įsipareigojo skirti 5,37 milijardo JAV dolerių 2010–2012 m. laikotarpiui ir dar 2,96 milijardo 2013 m. ir vėlesniam laikotarpiui. ES buvo viena pagrindinių paramos teikėjų, skyrusi vienkartinę 1,23 milijardo eurų paramą.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu.

ECA Press

Damijan Fišer - Atstovas spaudai

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

El. paštas: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: EUAuditorsECA

eca.europa.eu

Pastabos leidėjams:

Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos yra skelbiamos visu metų laikotarpiu ir atspindi atrinktų auditų, susijusių su konkrečiomis ES biudžeto sritimis ar valdymo temomis, nustatytus faktus.

Šioje ataskaitoje (Nr. 13/2014), pavadintoje „**ES parama atkūrimui po žemės drebėjimo Haiityje**“ nagrinėjama, ar ES parama šalies atkūrimui buvo gerai suplanuota ir įgyvendinta ir ar Komisija tinkamai susiejo pagalbos teikimą su atkūrimo pastangomis ir vystymosi pagalba.

Tuo metu, kai Haitis vis dar stengėsi atsigaivinti po 2008 m. audrų, 7,0 balų pagal Richterio skalę žemės drebėjimas, sukrėtęs sostinę ir jos apylinkes 2010 m. sausio 12 d. nusinešė daugybę žmonių gyvybių ir sukėlė masinį sunaikinimą. Žuvo apie 230 000 žmonių ir apie 300 000 buvo sužeista, apie 1,3 milijono žmonių Port o Prene neteko namų, daugiau negu 500 000 žmonių paliko nelaimės vietą ieškodami prieglobsčio kitose šalies dalyse. Dėl blogų sanitarinių sąlygų, kurios gerokai suprastėjo po žemės drebėjimo, kilo choleros epidemija. Svarbiausi atkūrimo poreikiai buvo susiję su būstu ir miesto atstatymu, vandeniu, sanitarija ir higiena, sveikata, apsirūpinimo maistu saugumu ir švietimu. Nors buvo suteikta didelė finansinė parama ir įdėta tarptautinių pastangų, 2013 m. pabaigoje apie 210 000 žmonių vis dar gyveno palapinių stovyklose.

ES auditoriai nustatė, kad nepaisant tam tikrų Komisijos pastangų pagalba, atkūrimas ir vystymasis nebuvo pakankamai susieti. Komisija lanksčiai taikė įvairias papildomas priemones ir sukūrė atskiras programas, kad užtikrintų pagalbos, atkūrimo ir vystymosi susiejimą. Tačiau ECHO ir EuropeAid neturėjo aiškios bendros šalies strategijos, skirtos užtikrinti sąveiką ir sklandų perėjimą tarp atitinkamos jų veiklos. Silpna nacionalinė administracija ir nepakankamas vyriausybės įsipareigojimas dėl reformų tapo rimtais iššūkiais siekiant veiksmingo atkūrimo ir tvaraus vystymosi sąlygų sukūrimo.

ES auditoriai teikia šias rekomendacijas Komisijos veiklos veiksmingumui po nelaimės arba esant pažeidžiamumo situacijai pagerinti:

- programų pradžioje ir, prireikus, jų įgyvendinimo laikotarpiu Komisija turėtų vertinti pagrindinių rizikų programoje siekiamiems tikslams tikimybę ir galimą poveikį ir imtis šių rizikų prevencijos ar mažinimo priemonių;
- EuropeAid ir ECHO turėtų priimti bendrą strategiją dėl pagalbos, atkūrimo ir vystymosi susiejimo, kad būtų užtikrintas veiksmingas jų atitinkamų veiklų susiejimas ir sąveika;
- teikdama paramą biudžetui Komisija, bendradarbiaudama su kitais paramos teikėjais, turėtų:
 - a) suteikti atitinkamą paramą pajėgumų stiprinimui ir sutelkti dėmesį į pagrindines VEV funkcijas, įskaitant atskaitomybę ir kovos su korupcija mechanizmus;
 - b) paremti tinkamos VEV reformos programos rengimą laiku;
 - c) prireikus, nustatyti trumpesnio laikotarpio priemones ES finansavimo lėšoms nuo iššvaistymo, nutekėjimo ir neveiksmingo panaudojimo apsaugoti;
- gaivalinių nelaimių ar kitų panašių įvykių atvejais, ypač tokiems, kurie turi įtakos ES delegacijos funkcionavimui, Komisija ir EIVT turėtų sukurti veiklos tęstinumo procedūras, įskaitant skubaus personalo perkėlimo nuostatas.